

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPI LAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy óra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. mmm m

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 211. szám.

Hétfő, szeptember 16.

Kapunyitás előtt.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, szept. 16.

A képviselőház szeptember 17-én új-
ból megkezdvén tanácskozásait, feszült
kiváncsisággal néz mindenki elébe a leg-
közelebbi idők fejleményeinek, különösen
annak, hogy az ellenzék minő viselkedést
fog tanúsítani. Az bizonyos, hogy az el-
lenzéki táborból folyton harczi riadók hal-
latszának de be kell várni, ha vajjon a
harcias fenyegetéseket mind valóra
váltják-e. Mert szemben azzal a nagy loja-
litással, amit a miniszterelnök és a többség
a kibontakozás kérdésében tanúsít, valóban
kissé bajosnak képzeljük el, hogy a szövet-
kezett ellenzék konokul elutasítson min-
den béketeremtő kísérletet és az eddigi ma-
kaessággal ragaszkodják eddigi munkát
gátló, rendet meghiusító, alkotásokat le-
hetetlenné tevő álláspontjához. Ha meg-
teszi, bizonyos, hogy egyedül az ellenzék
terhelheti ezért a felelősség az országgal
szemben, mely már valósággal undorodik
a skandalózus jelenetektől.

Hogy a miniszterelnök a béke dolgá-
ban nemcsak óhajtasokat hangoztat, ha-
nem konkrét pontokat ajánl a béketár-
gyalások alapjául, az kitűnik azokból a
nyilatkozatokból, melyeket a legutóbbi
időkben ismételtén tett s amelyek azt bizo-
nyítják, hogy Lukács László van legjob-
ban áthatva attól az őszinte kívánságtól,
hogy tartósan normális viszonyok terem-
tessenek.

Legujabb nyilatkozatában a minisz-
terelnök négy új alkotást jelölt meg, a ki-
bontakozás tárgyi feltétele és lehetősége
gyanánt. Egyik a képviselői mentelmi jog
szabatos és határozott körülírása olyan
törvényben, mely körülhatárolja az elnök
esetlekvési szabadságát, de egyuttal eszkö-
zöket is biztosít arra az esetre, ha a kép-
viselők tullepik mentelmi joguk határát.
Harmadik a házszabályok revíziója, minek
szükségét Lukács László nagyenyedi be-
számolója óta ismételtén hangoztatta, ki-
vánván, hogy ezzel a dologgal egy pártközi
tanácskozás ugyszólván a kormány in-
gerenciája nélkül végezzen. És végül a ne-
gyedik a választójogi reform erősen de-
mokratikus és haladó irányzatban. Kétség-
telen, hogy ily intézkedések feltétlenül al-
kalmassak arra, hogy a kedélyeket meg-

nyugtassák. Ezek jelentik, — mint ahogy
a miniszterelnök igen helyesen mondotta
— az igazi in integrum restituciót, ezek-
ben van a parlament egészséges és szilárd
alapja, belső és külső hatása és rendje,
mert ezek biztosítják, hogy a lefolyt ese-
ményekhez hasonlóak a magyar parla-
mentben soha többé meg ne ismétlődhes-
senek.

Ha az ellenzék csak kissé őszintén
óhajtja is a normális parlamenti viszonyok
helyreállítását, akkor habozás nélkül kö-
telessége a tárgyalás alapjául elfogadni
azokat a pontozatokat, melyeket a minisz-
terelnök kijelölt. Kötelessége annál in-
kább, mert ezekre a normális állapotokra
a parlament méltósága és tekintélye érde-
kében van szükség egyrészt, másrészt pe-
dig mert bünt követ el az, aki a mai ugyis
nagyon súlyos közgazdasági viszonyokat
még jobban meg akarná nehezíteni a poli-
tikai bizonytalanság és zürzavarok fentar-
tásával.

Nem hisszük, hogy az ellenzék az ezért
járó óriási felelősséget magára merje vál-
lalni. Skandalumok folytonos rendezése
nem lehet cél, a többség kompakt egységé-
vel és őfelségének csak a minap demonst-
rált „tartós bizalmával“ szemben pedig az
egész ellenzéki küzdelem reménytelen, hát
nyilvánvaló, hogy itt meg kell találni az
áthidalást az ellentétek kiegyenlítésére.

A közvélemény követeli az ellenzékétől
hogy a kibontakozást ne hiusítsa meg ed-
digi merevségével, hanem fogadja el az
őszintén feléje nyújtott békejobbot. Ha ez
nem történik meg, ez a közvélemény helye-
seini fog minden intézkedést, mely a tart-
hatatlan felfordultságnak erélyesen és ala-
posan véget vet.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés.

**Az őszi rendes közgyűlés kitűzése. — A
tiszviselők előléptetése.**

Nagybecskerek, szept. 16.

Torontálvármegye törvényhatósága
ma délelőtt dr. Dellimanics Lajos fő-
ispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést
tartott, egyrészt, hogy az összegyűlt közel
hétszáz ügydarabot elintézte, másrészt,
hogy az őszi rendes közgyűlés határidejét
kitűzze. A közgyűlésnek fontosabb tárgya
nem igen volt, kivéve az új színház ügyét,
amelynek előmozdítására a törvényható-
ság egyhangulag hozzájárult az alispán

előterjesztéséhez, hogy a színház számára
szükséges telket megveszi. Azonkívül a
vármegyei tiszviselők előléptetését in-
tétzte el a közgyűlés.

Az ülést dr. Dellimanics Lajos
főispán d. e. 10 órakor nyitja meg s napi-
rend előtt elparentálja az elhunyt
Vuchetich Árpád községi jegyzőt, aki
a törvényhatóságnak régi buzgó tagja
volt. Indítványára a közgyűlés részvételt
fejezi ki.

A vármegyei színház.

A napirend első tárgyát dr. Vincze-
hidy Ernő m. főjegyző adja elő, amely-
lyek között van a vármegyei új színház
telekvételi ügye, amelynél az alispán ja-
vasolja a Zápolya-utcai Karátsonyi-féle
telek megvételét 54 ezer koronáért. Az al-
ispáni előterjesztést, amelyet pénteki szá-
munkban egész terjedelmében ismertet-
tünk, a törvényhatóság egyhangulag elfo-
gadta s így remélhetőleg most már gyor-
sabbban fog menni az új színház építésé-
nek dolga.

A vármegyei tiszviselők fizetésrendezése.

Szilágyi Albert tb. m. főjegyző
előadja, hogy az 1912. évi 57. t. c. a vár-
megyei tiszviselők fizetésrendezését ma-
gasabb osztályba való sorozását, vagy
szolgálati pótlékban való részesítését
vonja maga után. A közgyűlés ennek alap-
ján az állandó választmány javaslatára
dr. Tóth Béla szolgabíró a IX. fiz. oszt.,
Hadfy Károly, Horváth Zoltán, Lowieser
Imre, Steinbach Antal, Radonics Gyula és
Fóris József főszolgabírákat a VII. fizet-
ési osztályba, Rigó István m. tb. főjegyzőt,
Bielek Antal tb. m. főjegyzőt, dr.
Riesz Jakab árvászéki elnökhelyettesét,
Kozenkay Béla, Steinbach Béla, Bogeha
Márton, Hegedüs Kálmán árvászéki ülnö-
köket szintén a VII-ik fizetési osztályba,
Beller István m. tb. főjegyző a VIII. fizet-
ési osztályba, Stojanovics György és
Napholez Lajos szolgabírákat a IX. fizet-
ési osztályba léptette elő,

továbbá szolgálati pótlékban részesíti
dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyzőt, Mihá-
lovics Ödön árvászéki elnököt, Gyer-
tyánffy Jenő főszolgabíró, Filkovich
Boldizsár, Szilágyi Albert m. tb. főjegyző-
ket, Marton Andor gazdasági előadót,
Micskey Vincze, Vogel Dezső, Kovács
Gusztáv, Keresztes György, id. Tullies
György, Szépfy Elemér szolgabírákat.
Knáb Ádám központi ut- és gépházfel-
ügyelőt, dr. Szentiványi Ferenc m. al-
levéltárosnak pedig működési pótlékot ad.

Elhatározza ezenkívül a közgyűlés,
hogy egy irodatiszti állás megszüntetése
mellett irodaigazgatói állást szervez.

Az őszi rendes közgyűlés.

Az elnöklő főispán indítványára ez
után a törvényhatóság az őszi rendes köz-
gyűlés határnapjául október 9-ének d. e.
10 óráját tűzi ki.

Miután a többi tárgyakat az állandó
választmány javaslata szerint vita nélkül
elfogadták, a hitelesítő közgyűlést szept-
ember hó 18-ára tűzték ki s hitelesítőként
Steinitzer Géza, dr. Klein Mór és Kauf-
mann István bizottságot agokat küldték ki.
Ezzel a közgyűlés véget ért.

Eredeti Sack-féle ekék

Gyári árakban kaphatók:

1067 x.5

Braun Árminnál Nagybecskereken és fiókjánál Pancsován.

Állandóan raktáron: Kétvasu eke, gyári jel: Z. H. 6. R. és Z. H. 6. R. B. Háromvasu eke, gyári jel: E. H. 3.

HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter L a c z k ó Gyula kassai kir. törvényszéki joggyakornokot a pancsovai kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte.

A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter C s é p e s Lajos pancsovai, V a s Erzsébet nagyikindai és Gyökér Gyula nagyszentmiklósi polgári iskolai segédtanítót rendes tanítónak nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Á g o t a i Ferenc nagybecskereki főgimnáziumi tanárt a zsolnai állami főreáliskolához nevezte ki.

— **Választások a kereskedő- iparos- inasiskoláknál.** A nagybecskereki tanonciskolák felügyelő bizottsága szombaton délutáni ülésén töltötte be a tanonciskoláknál megüresedett állásokat, amennyiben a nem véglegesített tanítók megbízatása folyó év augusztus 31-én lejárt. Az ülésen jelen voltak Grézlo János kir. tanfelügyelő, Franz J. L. bizottsági elnök, Baaden Károly, Balácsi József, Bence Miksa, Dekány János, dr. Gyorgyevits Mihály, dr. Hubert Zsigmond, Jeszenszky Nándor, dr. Klein Mór, Mayer Rezső gondnok, Partilla Géza, Rigó István, Steinitzer Géza alelnök, Strosz Béla, dr. Végh Lajos, dr. Weiterschan József, Göttl György, Bányai Jakab, Török Ferenc jegyző, Urhegyi János, Wégling István. Franz J. L. elnök az ülést megnyitván, bemutatja a pályázati felhívás eredményét s az elnöklést Grézlo János kir. tanfelügyelőnek adja át, ki alatt nyomban megejtették a választást, amelynek eredménye szerint Megválasztottak 3 évre az iparos-leánytanonciskolánál: igazgatóvá Bányai Jakab, tanítókká Kiss Mária, Hartig Albert, Tarkó János, Bakalovich Dóra, Kuss Berta, özv. Jankovich Miklósné; az iparos-fütanonciskolánál: igazgatóvá Urhegyi János, tanítókká Liska Ferenc, Büchler Hugó, Hajdu Szilveszter, Tarkó János, Lang Lőrinc, Jellacsits Braniszláv; a kereskedő-tanonciskolánál: igazgatóvá Török Ferenc, tanítóvá Göttl Károly.

— **Felhívás** A helybeli munkaadók ezennel felhivatnak, hogy iskolaköteles tanoncikat, illetőleg munkásaikat az iskolába haladéktalanul beírassák, mert a rendes tanítás már kezdődött. Bányai Jakab, a leány-iparostanonciskola igazgatója.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy felejtethetetlen jó férj, apa, testvér, sógor és nagybátya F r ö h l i e h Lipót tiszta-ármentesítő társulati tisztviselő f. évi szept. hó 15-én reggel 8 órakor életének 47. évében rövid szenvedés és a halotti szentség ajtatatos fölvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult hült teteme folyó évi szeptember hó 16-án délután 5 órakor fog a gyászszobából, a róm. kath. vallás szertartásai szerint a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó évi szeptember hó 18-án reggel 7 órakor fog az Egek Urának a róm. kath. plébánia-templomban bemutatattatni. Nagybecskerek, 1912. évi szeptember hó 15-én. Özv. Fröhlich Lipótné szül. Greszl Hilda neje, Fröhlich Mariska, Fröhlich Ferenc gyermekei, Fröhlich Karola, Fröhlich Elza, Fröhlich Ilonka, Fröhlich Rózsika unokahugai, Fröhlich Károly testvér, Fröhlich Károlyné, özv. Fröhlich Pálné sógornői.

— **A módosi polgári leányiskola.** A módosi polgári leányiskolát Grézlo János Torontálvármegye kir. tanfelügyelője a napokban megnyitotta és a berendezés és felszerelés felett teljes megelégedésének adott kifejezést. Az előadások folyó hó 16-án, hétfőn megkezdődtek.

— **Mulatság a Tallián-szobor javára.** A törökkanizsai járás elhunyt kitűnő főszolgabírájának, Tallián Emil emlékére felállítandó szobor javára a törökkanizsaiak szombaton fényes mulatságot rendeztek az ottani Gubás-féle vendéglőben. A mulatságot hangverseny és műkedvelői előadás vezette be, amelyen P e r é n y i Andor hegedűn, B o l g á r Lottika pedig zongorán határos nyitányt adtak elő. Ezután Domonkos Józsefné pompás énekszáma következett, amelyet S z e l e s s József kísért zongorán művésziessé. Végül O e s k a y Miklós rendezésével elő-

adták „Beszéljen a mamával“ című bohózatot, amelyben különösen kitűntek: Mieskey Vincéné, Szilágyi Gizike, Krogloth József, Kerekes Károly, Tabákovics Endre, de jó volt Ringhoffer Sárika is. A műkedvelői előadást hajnalig tartó táncmulatság követte. Az estély anyagilag is fényesen sikerült, mert 356 korona tiszta jövedelem volt.

— **A nagyszentmiklósi tüzoltók zászlószentelése.** Nagy ünnepségre készül Német-szentmiklós önkéntes tüzoltó-testülete. E hó 22-én szenteli fel új zászlóját, melynek zászlóanyja N á k ó Berta grófnő lesz. Az ünnepély sorrendje a következő: 1912. évi szeptember 21-én délután fél 4 órakor és negyed 5 órakor a Temesvár és Valkány felől érkező vendégek fogadtatása. Este 8 órakor fáklyaszene a méltóságos zászlóanyja tiszteletére. Este 9 órakor a „Zsadányi“-féle vendéglőben ismerkedési estély. 1912. évi szeptember hó 21-én reggel 5 órakor ünnepi riadó, reggel 8 órakor a Valkány felől érkező vendégek fogadtatása, negyed 9 órakor gyülekezés a község-házán és pont fél 9 órakor indulás a diadalkapuzhoz a zászlóanyja fogadtatására, d. e. 9 órakor a községi kápolnában ünnepélyes szentmise, azután a kápolna előtti díszsátorban a testületi zászlószegek bevérese. Déli egy órakor diszebed a Czenczinger-szálloda nagytermében. (Egy teríték ára 4 korona). Délután fél 4 órakor a község-háza előtti téren tüzoltói nagygyakorlat és éremkiosztás, este fél 9 órakor hangverseny és táncmulatság Czenczinger-szálló összes termeiben. (Belépő-díj személynként 1 korona). A diszebeden való részvétel folyó évi szeptember hó 16-áig a parancsnokságnál bejelentendő.

— **Magánmének megvizsgálása.** A vármegye alispánja közli, hogy a magánmének megvizsgálása a vármegyében a következő sorrendben fog történni:

Zichyfalván 1912. évi október hó 2-án d. e. 9 órakor. Módoson 1912. évi október hó 2-án d. e. 8 órakor. Párdányon 1912. évi október hó 3-án d. u. 2 órakor. Melenczén 1912. évi október hó 7-én d. e. fél 11 órakor. Törökbecsén 1912. évi október 7-én d. u. 3 órakor. Karlován 1912. évi október hó 8-án d. e. 8 órakor. Törökkanizsán 1912. évi október hó 8-án d. u. 1 órakor. Német-szentmiklóson 1912. évi október hó 9-én d. e. fél 8 órakor. Nagyikindán 1912. évi október hó 10-én d. e. 9 órakor Lovrinban 1912. évi október hó 10-én d. u. fél 2 órakor. Gyertyámoson 1912. évi október hó 11-én d. e. fél 10 órakor. Alibunáron 1912. évi október hó 14-én d. e. fél 8 órakor. Pancsován 1912. évi október hó 15-én d. e. 8 órakor. Ferenczhalmon 1912. évi október hó 15-én d. u. 2 órakor. Ujzozorán 1912. évi október hó 16-án d. e. fél 8 órakor. Torontálvásárhelyen 1912. évi október hó 16-án d. u. 2 órakor. Óécskán 1912. évi október hó 17-én d. e. fél 8 órakor. Nagybecskereken 1912. évi 17-én d. u. fél 2 órakor, előbb a vidékiek, később a városiak. Zsombolyán 1912. évi október hó 18-án d. e. 8 órakor. Magyarcserevén 1912. évi október hó 18-án d. u. 2 órakor.

— **Az áruló zálogcéduja.** — **Kézrekerült betörők.** Még a múlt hó 30-án történt, hogy Mariankov Pál helybeli cipésmester házába ismeretlen tettesek betörték és onnét arany és ezüst karkötőket, gyűrűket, órákat és mintegy 50 korona készpénzt elloptak. A rendőrség a tetteseket mindegyik eredménytelenül nyomozta. Tegnap azonban egy váratlan eset közrejártsága a rendőrség kezébe juttatta a tetteseket. Ugyanis tegnap özv. Koczóné nevű Garai-utcai lakosnő följelentést tett a rendőrségen a nála albérlésben lakó I m r e István ellen, hogy az már hónapok óta lakik nála s nem fizeti a lakbért, hanem csak folyton hitegette. A rendőrség a nem hozzá tartozó ügyet annyiban vette figyelembe, mert az asszony bemondása szerint, lakójáról megtudta, hogy az munkanélkül esavarog a városban. A rendőrség azonnal előállította a kétes kinézésű embert s miután a városból kintassító végzést hozott, a toloncolásig fogva tartották. Lezárása alkalmával megmotozták s ekkor egy zálogcédulát találtak nála, amely karkötőről, gyűrűkről szólt. Rosszmann örmesternek azonnal eszébe jutott a Marinkovnál

elkövetett betörés, nyomban a zálogházba ment, ahol tényleg ott voltak a Marinkovtól ellopott ékszerek. A csavargó azután beismerte a betörést s elmondta, hogy azt egy N a g y Lajos nevű társával együtt követte el, aki most Tatabányán tartózkodik. Ez a Nagy Lajos mint behívott póttartalékos jött Nagybecskerekre, azonban létszám fölötti lévén, elbocsátották. Imre Istvánt átadták az ügyészségre, a tatabányai rendőrséget pedig megkeresték, hogy tartóztassa le Nagy Lajost.

— **Levélbélyegtekeresek frankójegy felragasztó automaták részére.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kir. posta és távirda igazgatóság, a frankójegy felragasztó automaták részére a 2, 3, 5, 6, és 10 filléres levélbélyegeknél 1000—1000 darabot tartalmazó tekeresekben való forgalomba hozatalát elrendelte. Ezek a frankójegytekeresek csakis előzetes megrendelésre a nagyobb kincstári postahivataloknál szerezhetők be.

— **Aki levetkőztette az adósát.** Pancsováról írják: V á r i Ferenc S z t o j a n o v i e s Lyubomirnak egy pár koronával tartozott. Sztojánovics többször kérte pénzt, de Vári nem fizetett, mert vagy nem tudott, vagy nem akart. Sztojánovics várt, várt, de midőn elfogyott a türelme, kegyetlen módon szerzett magának elégtételt Adósát lefogatta s meztelenre vetkőztette s egész nap egy faskamrában tartotta. A szerencsétlen adós a zord időben annyira áthűlt, hogy kórházba kellett szállítani. Lehetlen hitelezője ellen az eljárást megindították.

— **Szerencsés vasuti baleset.** Szaná és Törökkanizsa közt, miként Törökkanizsáról jelentik, a személyvonat nyílt pályán elütött egy szekeret. A lovak tulnan voltak s a sineken már csak a kocsis vége volt, amikor a vonat elérte. A bennülő paraszt ember magas ivben röpült ki a kocsiából, de azonnal talpra ugrott, mihelyt földet ért és tovább futott. A lovak haza ballagtak és a gazdájuk nevét még kinyomozni sem sikerült.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beíratások szintén ott eszközöltenek.

Október 7. A közig. bizottság ülése.
9. Őszi rendes közgyűlés

Elsőrangú kartelen kívül álló
biztosító intézet,
mely minden ágazatot kultivál,

Nagybecskereken főügynökséget kíván létesíteni.

Részletes ajánlatok „Sürgős“ jelígre Temesvár, postafiók 5. kéretnek.

Színház.

* **Szerb színészet.** Szombaton Magyar eredetű darabot: Bakonyi Kálmán szép zenéjű operettjét a „Tatárjárás“-t adta elő a szerb színtársulat szép sikerrel. Kransevics (Lörentey) Dinulovics (Wallenstein) valamint Száviczné (bárónő) és Hrvojevit k. a. (Marosy) kitűnő alakítást nyújtottak. De jól töltötték be helyeiket a többi szereplők is.

Vasárnap a „Két árva“ című romantikus dráma került színre. A kissé nehézkes, hosszúra nyújtott elévült tárgyú darab csak itt-ott hevesebb kitörésű jeleneteivel tudott hatni, amelyeket a főbb szereplők mint: Dimityné, Vaszilievityné, Gyorgyevits és Jozsity k. a. továbbá Mateity, Gosity, Szpaszity és Vaszilievics kitűnően tudtak érvényre juttatni.

* **A tegeruseei parasztszínház Nagybecskerekén.** Mint értesülünk, a hó végén városunkba érkezik a neves tegeruseei parasztszínház s itt a városi színházban néhány este előadásokat rendez. A tegeruseiek felsőbajorországi színészek, akik sugó nélkül játszó el kedélyes, vig parasztdarabjaikat, énekelnek és az eredeti „Schuhplattler“-t táncolják. Jelenleg 14 napi vendégszereplésre Pozsonyban tartózkodnak s az ottani városi színházban esténként zajos sikereket aratnak. A műsorról és az előadások pontos idejéről még pontos értesítést adunk.

Sport.

× **Vívótanfolyam.** Christián Jenő a főgimnázium jeles tornatanára, okleveles vívómester, e hó 15-től kezdődőleg hét hónapos kard és vitor vívótanfolyamot nyit. Azok, akik akár a kard, akár a vitor-oktatásban résztvenni óhajtanak, a nap bármely szakában jelentkezhetnek Christián mesternél a főgimnázium tornacsarnokában.

× **Football mérkőzés.** Az ujonnan alakult Nagybecskereki Sport Club tegnap tartotta meg bemutató football mérkőzését a „Szegedi csillag-csapat“-tal. A rossz, esős idő miatt egy ideig azt lehetett hinni, hogy a mérkőzés elmarad, azonban a két csapat végre is abban állapodott meg, hogy a mérkőzést, ha az eső csak permetez, megtartják. Így is történt s a mérkőzés d. u. 4 órakor kezdődött a vásártéri psorttelepen. A versenyre a rossz idő dacára is szép számmal gyűlt össze a közönség, amely érdeklődéssel szemlélte a heves, de szabatos játékot. A verseny eredménye az lett, hogy az idáig veretlen „Szegedi Csillag-csapat“ győzött a N. S. C. fölött 2:1 arányban. A N. S. C. azonban a vereség mellett is állandóan stílusbeli fölényben volt a szegedi csapat fölött. A versenynek 6 órakor vége volt s utána a szegediek mindjárt elutaztak.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A képviselőház holnapi ülése. — Tisza fog elnökölni. — Az ellenzék nem akar békét. — Andrassy a pártközi értekezlet mellett. Tisza és Lukács tanácskozása. — Tisza bécsi utja.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az egész politikai világ, valamint az egész ország közvéleménye feszült várakozással tekint a holnapi nap elé, amikor a képviselőház a nagy júniusi küzdelem és a nyári szünet után először ül össze. Ha az ellenzék eszének józanabbik része felülkerekednék, nyugalommal lehetne a holnapi napot várni, de sajnos, a helyzet ma a 12-ik órában is az, hogy az ellenzék vezetői nem tudnak ellenállni pártjaik tulzó elemeinek s így a magyar képviselőház az ellenzék vak makacsodása folytán ismét sajnálatos események színhelyének ígérkezik. A mai eseményekről a következő jelentéseket kaptuk.

A képviselőház holnapi ülése.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, amelynek tárgya a vonatkozó királyi kéziratok felolvasása és a további teendők fölött való határozat.

A holnapi ülésen Tisza elnököl.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy újságíró ma beszélgetést folytatott Beöthy Pállal, a képviselőház alelnökével, aki kijelentette, hogy a képviselőház holnapi ülésén Tisza István gróf fog elnökölni. Az elnökség a holnapi ülésen semmiféle erőszakoskodásra nem gondol. Az ellenzék vezérei elpanaszolhatják sérelmeiket s ezt nem akadályozzák meg, ha napokig is eltart.

Az ellenzék nem akar békét.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szövetségelt ellenzék körében ma is makacsul ragaszkodnak a konok ellentálláshoz s azt hangoztatják, hogy nem lehet szó semmiféle pártközi konferenciáról. A szövetségelt ellenzék vezérei ma reggel az intéző bizottság ülését megelőzőleg szintén oda nyilatkoztak, hogy nem mennek bele a pártközi konferenciába. Az intéző bizottság különben ma délelőtt 11 órakor kezdte ülését, amely előre láthatólag délután 2—3 óráig tart.

Andrassy a pártközi konferencia mellett.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnök legutóbb tett leglojálisabb békefeltételei ellentétbe hozták Andrassy Gyula grófot a többi ellenzékies makacságával. Andrassy Gyula gróf ugyanis ma kijelentette, hogy kellő előfeltételek mellett az ellenzéknek részt kell vennie a pártközi tanácskozáson.

Lukács és Tisza tanácskozása.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnök és Tisza István gróf házelnök tegnap este huzamosabb ideig tanácskoztak egymással. A tanácskozás a holnapi képviselőházi ülés körül forgott.

Tisza Bécsi utja.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint ismeretes, Tisza István gróf a napokban Bécsben járt. Erre vonatkozólag most Bécsből azt jelentik, hogy Tisza István gróf Bécsben meglátogatta Berchtold gróf közös külügyminisztert és vele tanácskozott. Eről a tanácskozásról a bécsi jelentés azt újságolja, hogy ha az ellenzék a delegációkon is akadékoskodik, akkor Tisza István gróf állítólag lemondana a házelnökségről és a delegáció elnöke lenne.

A bécsi eucharisztikus körmenet.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, tegnap délelőtt rendkívül fényes és pompával megtartották az eucharisztikus körmenetet. A bécsi híradás szerint a körmenetben mintegy 90 ezer ember vett részt és zavartalanul folyt le. A körmenetben egy darabon részt vett a király is, valamint a trónörökös és az udvar többi tagja.

Nikita a balkáni háborúról.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy berlini jelentés szerint Nikita montenegrói király kijelentette, hogy a balkáni helyzet rendkívül súlyos és véleménye szerint csupán napok kérdése a háború kitörése.

Agyonlőtt primadonna.

Budapest, szept. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Véres szerelmi drámát jelenenek Nagykanizsáról. A most ott működő pécsi színtársulat primadonnáját, Vörös Eszter az utcán egy fiatal ember megtámadta s revolverrel mellbelőtte, úgy hogy a primadonna azonnal meghalt. A fiatal ember azután maga ellen fordította a fegyvert s halálosan megsebesítette magát. A férfi Joó István nagykanizsai jómódu kereskedőnek a fia, aki feleséges ember ugyan, de beleszeretett a primadonnába s mivel az nem hallgatta meg, azért követte el a véres drámát.

TÖZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.16	—
Buza (áprilisra)	11.71	—
Rozs (októberre)	9.63	—
Rozs (áprilisra)	10.07	—
Zab (októberre)	10.13	—
Zab (áprilisra)	10.42	—
Tengeri (szeptemberre)	9.35	—
Tengeri (májusra)	7.66	—

Közgazdaság.

A termés. A földmívelési miniszter most kiadott jelentése szerint a termés-eredmények a következők: Buza 46.6 millió, rozs 13.6 millió, árpa 15.1 millió, zab 11.5 millió, tengeri 48.6 millió, burgonya 52 millió métermázsá. A legutóbbi termésbecsléshez képest a buzatermés 654 ezer métermázsával, az rozstermés 131.000 métermázsával, az árpatermés 559.000 métermázsával és emelkedett. Ezzel szemben a tengeritermés 2.442.000 métermázsával és a burgonyatermés 1.766.000 métermázsával csökkent. A tavalyi eredményhez képest az idei termés buzában kilencszáz ezer métermázsával kevesebb, rozsban kilencszáz ezer métermázsával több, árpában kilencszáz ezer métermázsával kevesebb, másfélmillió métermázsával kevesebb, míg tengeriben 13 millió 700 ezer métermázsával, burgonyában pedig 7 millió 700 ezer métermázsával több.

Állatdíjazás Pancsován. A Pancsovai Gazdasági Egyesület a magyar királyi földmívelésügyi miniszter és Pancsova th. város anyagi támogatása mellett Pancsován, a nagyvásártéren folyó hó 22-én d. e. 8 órakor tenyészállatdíjazást rendez, mely díjazáson csak egyesületi tagok és Pancsova város kisgazdájának saját tenyésztésre beszerzett állatai díjazhatnak. A bíráló-bizottság a helyszínén alakíttatik meg és joga van a díjakon változásokat eszközölni. A díjazás a plakátokon olvasható.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Petz Antal

uridivat áruháza

Nagybecskerek.

Kobrák cipő és tenniscikk raktára

Telefon 88

Telefon 88

Tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árakon ajánlok:

Női ruhádzeket,
kész bluzokat,
szallagokat,
csipkéket,
fárflingeket,
férfi- és nőcipőket,
ugyszintén férfikalap ujdonságokat.

Eisenstädter S. és Társai

Divatruháza Nagybecskerek, — Telefon sz. 74.

Dus válsztékban tart raktáron

szövet-, selyem-, csipke- és diszárukat.
Kész menyasszonyi kelengyéket

elsőrangú összeállításban ::

**A Tetra hygienikus fehérneműek, babakelengye stb
egyedárusítása Torontálmegyében.**

1004-5.10

Perjámosi járás főszolgabírájától.
3452—1912. sz. 1090—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye 42. kerület **Perjámos és Pészak** községeket magában foglaló **kéményseprői kerületre** pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy kiegészítést, erkölcsi s vagyoni életüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi **október 15-ig** hozzám anynyival inkább adják be, mert a kellően fel nem szerelt vagy elkészen beadott pályázatokot figyelembe nem veszem. A kéményseprőt a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak illetik.

Perjámos, 1912. évi szeptember 12.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb fűtőgőzei

Egyszerű szempontról a legideálisabb rendszer.

Egyszerű betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázolás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges meleg, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához.
Hunyadi-utca 606/37.

1120-4015

Földbérbeadási hirdetmény.

A nagybecskereki állami elemi iskola gondnoksága a következő földek bérbeadására nyilvános árverést hirdet:

1. az oppovai negyedben fekvő 10 hold és 1554 □-öl szántóföldre;
2. a német negyedben fekvő 8 hold és 689 □-öl szántóföldre és
3. a gradnicai negyedben fekvő 10 hold és 963 □-öl szántóföldre.

A bérbeadási időtartam 6 év, amely 1912. évi október hó 1-én veszi kezdetét.

Bánatpénz minden egyes földterületre 50 korona.

Az árverés **1912. évi szeptember hó 24-én délután 4 órakor** tartatik meg a nagybecskereki központi iskola helyiségében írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéséig alulírt gondnok címére küldendő.

Az árverési feltételek vagy bővebb felvilágosítások alulírt iskolai gondnoknál szerezhetők be.

Kelt Nagybecskereken, 1912. évi szeptember hó 14-én.

Mayer Rezső,
iskolai gondnok.

1088-3.2

Dr. Stepanov

fogorvos

a fog- és szájbetegségek szakorvosa
hazajött és orvosi rendelését — —

Hunyady-u. 4. sz. alatti
lakásán ismét megkezdte. (1083-32)

Torontálmegye közigazgatási bizottságától.
2624—1912. kb. szám. 1085-1

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 38805/II. 1912. szám alatt kelt rendeletével a felsőtorontali ármentesítő- és belvizszabályozó-társulat által teljesítendő töltéselősegítő munkálatok céljaira Aracs község határában szükségelt földterületekre nézve a **kisajátítási eljárást** elrendelven, a tárgyalás folyó évi **szeptember hó 28-án** d. e. 9 órakor Aracs községben (községházánál) fog megtartatni.

Felhívatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Aracs községházánál 15 napi közzemlére kitétetett. Nagybecskerek, 1912. évi szeptember hó 11-én.

Dr. Dellimanics, főispán.

992. Bvk. 1912. sz. 1091—1.1

Árverési hirdetmény.

A temesvári kir. járásbíró 1912. évi Sp. I. 92/3. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíró 1912. évi V. 51/3. számú végzése folytán Purjusz Ignác javára 164 korona 31 fillér tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi április hó 22. napján felülfoglalt és 855 korona 30 fillérre becsült ingóságokra az árverés elrendelhetvén, annak Ernőháza 87. hsz. a. leendő megtartására határidőül **1912. évi október hó 2. napjának délután 2 óra** kijelöltek az 1912. évi V. 465/9. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: rövid-, fűszer-, norinbergi árúk és boltfelszerelés.

Az árverés az 1908. évi XLVI. t. e. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendelhetvén: Sommer és Klinger 187 K és 190 K. Első délmagyarországi gőz-cukorkagár 152 K 13 f. Mauthner Ödön 48 K. Latter M. társa 74 K 56 f és 52 K 97 f. Salamon Sándor 513 K 75 f. Seiden M. Miksa 410 K 61 f. Mayer testvérek 23 K 40 f. Weisz Hermann 240 K 60 f. Stein és Rosenstrausz 12 K 26 f.

Nagybecskereken, 1912. évi szeptember hó 9. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Magy. kir. államvasutak üzemeltetőség Szeged.
27593/1912. szám.

Pályázati hirdetmény

kövezési anyagok szállítására.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1913. évben szükséges kövezési anyagok szállításának biztosítására.

Jövő 1913. évben a következő mennyiségek szükségesek:

163400 darab kockakő.
14000 q ciklops kő.
6280 m³ terméskő.
5600 m³ kötőrmelék.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzemeltetőségénél megtekinthető. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatti a szállításra vonatkozó általános feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek 50 darabon int, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ívenként egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen külímmel: „Ajánlat a 27593/1912. sz. pályázati hirdetményben kiírt anyagokra” **1912. évi szeptember hó 24. napjának déli 12 órájáig** a magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége I osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendők.

Bánatpénzül az ajánlott anyag értékének 5%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1912. évi szeptember hó 23-ik napjának déli 12 órájáig a szegedi üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, sértett vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett, elkésve vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1912. évi augusztus hó 6-án.

Az üzemeltetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Tizezer korona

készpénz lefizetése mellett
kapható Nagybecskereken
közvetlenül a város mellett
egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része
évi részletekben törlesz-
hető. A szőlőt esetleg két
parcellában is eladják. —

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.